

OVERZICHT ACTUELE ONDERZOEKSPROJECTEN ACADEMISCHE WERKPLAATS TECHNOLOGICAL AND SOCIAL INNOVATION FOR MENTAL HEALTH GGzE en Tranzo, TSB, Tilburg university

2023

ONDERZOEKSPROJECTEN 'TRANSITIE IN MENTALE GEZONDHEIDZORG'

1. Maatschappelijke participatie en het managen van risico's op victimisatie bij mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen (i.s.m. AW Geestdrift)

Onderzoekers: Wendy Albers, MSc (promovenda), prof. dr. Jaap van Weeghel (promotor), dr. Diana Roeg (co-promotor), dr. Yolanda Nijssen (co-promotor), prof. dr. Inge Bongers (begeleider)

Looptijd: 2015-2022; promotiedatum december 2023

In samenwerking met medewerkers van FACT-teams, ervaringsdeskundigen en andere experts is een interventie voor de hulpverlening van het FACT ontwikkeld die erop gericht is om cliënten met ernstige psychiatrische aandoeningen (EPA) te ondersteunen bij het nemen van verantwoorde risico's in hun herstelproces, specifiek bij maatschappelijke participatie. De interventie heeft als doel om de cliënt erkenning te geven voor de victimisatie-ervaringen en inzicht te verschaffen in risicovolle situaties. De ervaringen en inzichten kunnen gebruikt worden om na te gaan hoe de cliënt met risicovolle situaties (anders) om kan gaan, met gebruikmaking van de eigen sterke kanten en hulpbronnen. De interventie bevordert zo binnen de teams de aandacht voor victimisatie en sluit aan bij het rehabilitatiegericht werken met cliënten. Met behulp van een gecontroleerd en gerandomiseerd onderzoek (RCT) wordt de effectiviteit van de interventie onderzocht op het gebied van maatschappelijke participatie, veiligheid, victimisatie, zelfstigma en kwaliteit van leven.

2. Samen bouwen aan Mentale Gezondheidscentra

Actieonderzoek naar de doorontwikkeling en verbetering van een wijkgerichte ggz vanuit een duurzame coalitie tussen GGz Breburg en zorgverzekeraar CZ

Onderzoekers: Eefje Raams, MSc (junior onderzoeker), dr. Margot Metz (begeleider), dr. Lars de Vroege (begeleider), dr. Iman Elfeddali (begeleider), prof. dr. Inge Bongers (begeleider)

Looptijd: 2022-2024

Burgers met psychische klachten lopen tegen verschillende problemen aan in de huidige organisatie van de ggz waaronder lange wachttijden, gebrek aan passende zorg, en problemen in de samenwerking tussen verschillende zorgaanbieders in de eerste lijn, sociaal domein, bggz en sggz, gemeenten en zorgverzekeraars. Hierdoor krijgen mensen niet op tijd de zorg die zij nodig hebben, wat leidt tot een verslechtering van de gezondheidssituatie, een grotere zorgvraag en tevens hogere persoonlijke en maatschappelijke kosten. Structurele domein overstijgende samenwerking en organisatievorming helpen om bovenstaande knelpunten op te lossen. Zodoende worden in 2021 en 2022 meerdere zogenoemde mentale gezondheidscentra (MG's) in Midden en West-Brabant opgericht, vanuit een gezamenlijk initiatief van GGz Breburg, Indigo en CZ. De MG's vormen een netwerkorganisatie waarin cliënten, naasten, informeel netwerk, huisartsen en professionals vanuit sociaal domein, bggz, sggz en zorgverzekeraar een vernieuwende wijkgerichte samenwerking aangaan. De meerjarige samenwerking in MG's is onderdeel van een duurzame coalitie tussen CZ en GGz Breburg.

De manier van samenwerken in en de resultaten van de MG's zullen middels participatief actieonderzoek wetenschappelijk worden geëvalueerd. Via iteratieve cycli gedurende een periode van twee jaar (januari 2022 tot en met december 2023) worden de uitkomsten uit dit actieonderzoek benut in de doorontwikkeling en implementatie van de MG's.

3. Ageism in the Use and Design of Digital Technology? The Perception of Older Adults' Future

Onderzoekers: I. Mannheim MA (promovendus), prof. dr. E.J.M. Wouters (promotor), dr. Y. van Zaalen (co-promotor)

Looptijd: 2019-2022 (nog lopende); Promotiedatum: 14 juni 2023

The main goal of this study is to investigate manifestations of Ageism in the use and design of digital technologies (DT). Ageism shows expressions in literature, as well as in spoken language, humor, media and advertisement. A central manifestation driving much attention are ageist expressions in the work force, legislation and court. However the role of Ageism in the development and use of technology by older adults has not been thoroughly investigated. The use of DT in general and in health care in particular (e.g. Wearables, App's, robots), has the potential of improving older adults' quality of life. Yet DT is still not widely adapted by older adults. Thus it is important to consider the expressions of Ageism among technology designers and professionals who might use them with older adults. More so, it raises the importance of studying Ageism as a possible barrier to adopting the use of DT.

4. De transformatie van de ggz naar netwerkgericht en herstel- ondersteunende zorg waarin de cliënt centraal staat.

Onderzoekers: Karin Lorenz, MSc (science practitioner, promovenda), prof. dr. Inge Bongers (promotor), dr. Joyce Bierbooms (co-promotor)

Looptijd: 2018 - 2024 (promotieonderzoek)

Zowel de politieke, maatschappelijke en zorginhoudelijke visie op wat goede GGZ is, is de afgelopen jaren veranderd. Steeds meer verantwoordelijkheid is gedecentraliseerd en tegelijkertijd vindt een transformatie plaats in de wijze waarop GGZ zorg wordt vormgegeven. Een van de ontwikkelingen die daar invulling aan geeft is de in Finland ontwikkelde Open Dialogue methodiek. Deze methodiek gaat uit van het principe 'nothing about me, without me' en de betrokkenheid van het gehele netwerk rondom een cliënt bij alles wat besproken wordt. Vijf grote GGZ-instellingen zijn hiermee gestart. In het eerste jaar is de pilot POD bij vier instellingen gemonitord en geëvalueerd. De resultaten van de pilot gaven aanleiding tot verder onderzoek wat POD voor de beoogde transformatie in de GGZ zou kunnen betekenen en wat we ervan kunnen leren. Dit wordt gedaan in de vorm van een promotieonderzoek waarbij het doel is om te onderzoeken welke aanknopingspunten de transformatie van een specifiek zorgaanbod in de vorm van een innovatieve complexe sociale interventie als POD geeft voor de realisatie van de door velen gepropageerde transformatie van de Nederlandse GGZ.

Onderzoeksprojecten 'Gezonde omgeving'

5. Licht, leefstijl en groene GGZ

GGzE wil van een traditionele, categorische manier van denken over psychopathologie naar een meer dimensionele, diagnose overstijgende benadering. De klassieke DSM-classificaties met daaraan gekoppelde stoornisspecifieke behandelprogramma's en zorgpaden, maken heel langzaam plaats voor meer persoonlijke, cliëntgerichte benadering. Daarom zullen er onderzoeken gestart worden onder het thema Licht, Leefstijl en green mental health. Immers het is al langer bekend dat de natuur of aspecten van de natuur een positieve bijdrage kan hebben op ons lichamelijk en mentaal welbevinden.

Betrokkenen: Liselore Snaphaan (senior onderzoeker EBMI/programmamanager onderzoeksthema), Lisette Rops (psychiater (Licht)), prof. dr. Inge Bongers (Onderzoeksprogrammaleider Evidence Based Management van Innovatie), prof. dr. Machteld Marcelis (Onderzoeksprogrammaleider Medisch-Psychiatisch Onderzoek), dr. Claudia Simons (senior onderzoeker MPO), Lotte van Hout (psychiater (Leefstijl)), Spike Ebbing (Leefstijl), Renate van de Graef (Licht), Rob Lammers (Groene GGz), Vivienne Feskens (Groene GGz), Mark van Winkel (directeur zorg).

Gekoppeld onderzoek:

- **Dynamic Light and Dementia; The impact of biodynamic lighting on sleep quality, depression, emotional distress and agitation in people with dementia and their caregivers**

Onderzoekers: drs. Ellen van Lieshout (science practitioner, promovenda), prof. dr. Inge Bongers (eerste promotor), dr. ing. Liselore Snaphaan (co-promotor), dr. Samantha Bouwmeester (epidemioloog), prof. dr. Yvonne de Kort (tweede promotor)

Looptijd: 2018 - 2023

- **Seeing the light for psychiatry**

Onderzoekers: Else Treffers (science practitioner/promovenda), Lisette Rops (psychiater), dr. ing. Liselore Snaphaan (1ste co-promotor), prof. dr. Inge Bongers (1ste promotor).

Looptijd: 2022 - 2028

6. PACT-aanpak gemeente Tilburg

Onder de noemer People Acting in Community Together (PACT) werken wijkbewoners, gemeente en sociale partners (scholen, huisartsen, jeugdzorg, UWV, woningbouwcoöperaties, etc.) in drie Tilburgse achterstandswijken samen om een positieve trendbreuk te realiseren op de levensgebieden die er voor de inwoners toe doen. Vanuit Tranzo wordt meegedacht met het proces en de inhoud van de PACT-aanpak om te komen tot onderzoek dat ondersteunend is aan de benodigde duurzame innovatie in de PACT wijken. Hiermee wordt voortgebouwd op de samenwerking binnen AgendaSociaal013, Transformeren op z'n Tilburgs. Een geheel andere manier van vormgeven van het gemeentelijk beleid op het sociaal domein.

ForwArt: Moving forward with the power of art: from a place to hide to a place of pride

Onderzoekers: drs. Astrid Huygen, prof. dr. Inge Bongers (begeleider)

Looptijd: 2021- 2023

Binnen het project ForwArt wordt cultuur ingezet als middel voor sociale transformatie. Het project creëert een cultureel ecosysteem in Tilburg-Noord (etnisch gemengd, kansarm gebied) om de jeugd te helpen hun eigen, intrinsieke cultuur te uiten, nieuwe rolmodellen te ontwikkelen en zo ervaren welzijn te verhogen. ForwArt biedt risicojongeren bredere perspectieven, positieve rolmodellen en alternatieve wegen dan de wegen die naar criminaliteit leiden. Het project wil onderzoeken, ontdekken, betrekken, ontwikkelen, ondersteunen en exposeren van talent zodat de status van de jongeren uit Tilburg-Noord verschuift van verschoppelingen naar rolmodellen. Bovendien maakt het project gebruik van de kracht van de kunst om de openbare diensten in het gebied te ondersteunen: kunstbetrokkenheid helpt systeemspelers, woningbouwverenigingen, schuldhulpverlening, jeugdwerkers, politie, inburgeringsscholen om de manier waarop hun diensten aan de jeugd worden aangeboden te veranderen en de empathiekloof te helpen begraven tussen twee totaal verschillende werelden. Tranzo neemt binnen het project de reflexieve monitoring en evaluatie op zich.

ForwArt is een gezamenlijk project met 11 partners: gemeente Tilburg, Corpa Maquina, Zuid Hollands toneel, Fashionclash, Contour de Twern, Onderwijsgroep Tilburg, Omroep Tilburg, politie, WonenBreburchTU/e, Bouwfonds en Tranzo. Het project wordt gefinancierd door een Europese stimuleringsubsidie 'Urban Innovative Action', thema 'Culture en Cultural Heritage', gericht op de ondersteuning en ontwikkeling van bewoners in kwetsbare wijken.

Actieonderzoek 'andersoortige procesgang ten behoeve van PACT gemeente Tilburg

Onderzoekers: Frank van Gool, MSc, Trifier, dr. Lena van Gastel (begeleider), prof. dr. Inge Bongers (begeleider)

Looptijd: 2022-2023

De gemeente Tilburg is vanuit het sociaal domein al langere tijd bezig om een transformatie te bewerkstelligen, waarbij werken volgens de bedoeling dichterbij de leefwereld van mensen centraal staat. AgendaSociaal013 verwoordde in 2017 de waarden van Tilburgers, datgene wat zij belangrijk vinden en bijdraagt aan een gezond en gelukkig leven. De PACT-aanpak is deze waarden op wijkniveau verder gaan uitwerken, met als doel om trendbreuken te realiseren die de leefbaarheid in Tilburg-West, Tilburg-Noord en Groenewoud op het niveau van het stedelijk gemiddelde te brengen in 2040. De PACT-aanpak werkt vanuit het perspectief van transitie naar en aan interventies op concrete plekken in deze gebieden, die ook andere manieren van werken, handelen en organiseren in zich hebben.

De wens van de Tilburgse raad is om “de huidige initiatieven verder door te ontwikkelen en te borgen in de institutionele context, zowel bij de gemeente als bij de partners”. Om ervoor te zorgen dat de initiatieven niet in de experimentele fase blijven hangen, maar duurzaam verbonden en structureel worden ingebed, is het uitdagen van de bestaande orde wenselijk en onvermijdelijk (Loorbach & Oxenaar, 2018). Door destabilisatie van de institutionele werkwijzen, zowel bij de gemeente als bij de partners, wordt een weg geopend voor het doorbreken van bestaande belemmerende structuren. In dit actie onderzoek wordt dit traject ondersteund en aangejaagd.

7. SLIM: Het kompas van gezonde slimme wijken: een framework voor de ontwikkeling van een nieuwe, gezonde en inclusieve wijk

Onderzoekers: dr. Els de Maeijer, Leonie van Buuren, PDeng, prof. dr. Inge Bongers (supervisor), prof.dr.ir. Masi Mohammadi (supervisor)

Looptijd: 2018 - 2022

Binnen GELIJK staat centraal het ontwikkelen van (ontwerp)strategieën op het gebied van ruimtelijke ordening voor een nieuwe buurt en het reflexief monitoren van integrale samenwerking (beleid, participatie en het verbinden van sectoren) om zo een inclusieve buurt te creëren die bijdraagt aan sociale cohesie en gezondheid. Als casus staat een nieuw woonzorgcomplex voor ouderen in de Malvalaan te Waalre centraal.

Vanuit stedenbouwkundig perspectief ligt de nadruk op het verder verkennen van de behoeften van stakeholders in een slim gebouwde omgeving en het vertalen van deze behoeften naar (ontwerp)principes en concepten. Gedurende de gehele looptijd van het project wordt specifiek aandacht besteed aan de wijze waarop de integrale samenwerking tussen de betrokken stakeholders kan worden verbeterd.

Het onderzoek levert een kompas op voor de inrichting van de ruimtelijke omgeving met enerzijds stedenbouwkundige ontwerp- en realisatie richtlijnen en anderzijds handvatten voor integrale samenwerking voor betrokken stakeholders. Het onderzoek maakt deel uit van een gezamenlijk onderzoeksproject met TU/e, departement of Build Environment waarin tevens Gemeente Helmond en GGD Brabant-Zuidoost, Zorginstelling October en Woningbouw coöperatie WoonInc participeren. Het project wordt mogelijk gemaakt door een ZonMw subsidie, Preventie programma 5, subsidie call ‘Maak ruimte voor gezondheid; kennisbundeling voor een omgevingsgerichte aanpak’.

Onderzoeksprojecten thema gepersonaliseerde mentale gezondheid

8. eHealth interventies effectiever aanbieden met big data

Onderzoekers: drs. Ylva Hendriks (promovenda), prof. dr. Inge Bongers (eerste promotor), prof. dr. Maurits Kaptein (tweede promotor), dr. Sebastiaan Peek (co-promotor)

Looptijd: 2017-2023

Vanuit het oogpunt van klinische effectiviteit kan het wenselijk zijn dat een individu een eHealth interventie gebruikt, maar dat wil nog niet zeggen dat die interventie gewenst is volgens dat individu (Smart 2006). Mensen die eHealth gaan gebruiken, maar ook mensen die dit niet doen, produceren zelf - gewild of ongewild - grote hoeveelheden gestructureerde en ongestructureerde data. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan data over zoekgedrag op Internet, social media gebruik, mobiliteit en zorggebruik (Khoury and Loannidis 2014). Deze data bevatten mogelijk aanwijzingen over waarom en wanneer mensen starten met het gebruik van eHealth-interventies, en over kritieke momenten in het acceptatieproces. Dit alles heeft ons ertoe bewogen om de volgende onderzoeksvraag te formuleren: Hoe kan big data ingezet worden om het aanbieden van eHealth-interventies aan individuen zo te optimaliseren dat de kans groter is dat de interventie wordt geaccepteerd en gebruikt, daarmee leidend tot gezondheidswinst?

9. Welke patiëntfactoren beïnvloeden de belastbaarheid van de mantelzorg gedurende het dementieproces

Onderzoekers: drs. Robin van den Kieboom (science practitioner, promovendus), prof. dr. Inge Bongers (promotor), dr. ing. Liselore Snaphaan (eerste co-promotor), dr. Ruth Mark (tweede co-promotor)

Looptijd: 2016-2023

In de huidige participatiemaatschappij wordt een steeds groter beroep gedaan op de mantelzorg in de zorg voor mensen met dementie. Er komt gelukkig steeds meer aandacht voor die centrale persoon of personen die de rol van mantelzorg op zich heeft of hebben genomen. Uit onderzoek blijkt dat mantelzorgers vaak zelf kampen met psychische problemen, doordat er (te) veel van de mantelzorg wordt gevraagd en verwacht. Met dit huidige onderzoek wordt een bijdrage geleverd aan het identificeren van mogelijke risicofactoren gedurende een dementieproces op overbelasting van de mantelzorg. Het uiteindelijke doel is om een voorspelling te kunnen doen bij mantelzorgers die 'at risk' zijn voor overbelasting. Dit zal leiden tot handvatten voor de professional in de dagelijkse praktijk, zodat er in de zorg voor mensen met dementie niet aan de mantelzorg voorbij wordt gegaan. Dit promotie onderzoek is een samenwerking tussen GGzE, Tranzo en het departement Cognitive Neuropsychology van de Universiteit Tilburg.

10. Goede dag, betere nacht bij ouderen met cognitieve uitdagingen

Betrokkenen: Chantal Huisman MSc (Hogeschool Utrecht), prof. dr. Helianthe de Kort (Hogeschool Utrecht), prof. dr. Eveline Wouters (Fontys/Tranzo), dr. Rens Brankaert (Fontys), dr. Annemie Sponselee (Fontys), dr. ing. Liselore Snaphaan (GGzE/Tranzo).

Looptijd: sept 2021-2023

Iedereen wil lekker slapen, maar voor mensen met cognitieve klachten is dit een uitdaging. Het doel van dit project is om (migranten)ouderen met cognitieve uitdagingen te ondersteunen bij het zo lang mogelijk thuis wonen, met oog voor de belasting van de mantelzorger(s). De veranderingen in de zorg en samenleving zorgen ervoor dat zo lang mogelijk thuis wonen het uitgangspunt is. Dit legt een grotere druk op het sociale netwerk van (migranten)ouderen. Zeker wanneer er sprake is van cognitieve problemen, zoals dementie, is de druk op de mantelzorg erg hoog. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat er bij problemen met de cognitieve verstooring van het nachtritme kan ontstaan. Dat zorgt bijvoorbeeld voor het 's nachts of heel vroeg ontwaken, waarna er sprake kan zijn van dwalen. Vanzelfsprekend kan dit leiden tot onveilige situaties en onrustige nachten voor de mantelzorger(s). De nachtelijke onrust is een belangrijke factor voor een verhoogde zorglast en vaak een omslagpunt waarop de mantelzorgers het niet langer aankunnen.

In dit project wordt middels een participatief design samen met de doelgroep in verschillende werkpakketten gewerkt aan het vinden, optimaliseren, integreren, implementeren en testen van (bestaande) technologische oplossingen en daaraan gerelateerde diensten. Het subsidieproject wordt mede mogelijk gemaakt door Regieorgaan SIA, Praktijkgericht onderzoek voor extramurale zorg 2020.

11. Meer eigen regie en zelfredzaamheid door een digitaal zelfbeoordelingsinstrument bij thuiswonende mensen die leven met dementie

Betrokkenen: Annelein van der Sluijs (De Wever), Hanny Vlemmings (Thuisleefgroep), dr. ing. Liselore Snaphaan (IMH).

Looptijd: sept 2021-dec 2023

De Academische Werkplaats IMH zal het onderzoek coördineren/begeleiden aangaande welke aspecten van de zelfbeoordelingsinstrument kunnen bijdragen aan eigen regie en zelfredzaamheid. Hiermee wil De Wever cliënten de mogelijkheid geven zelf te beoordelen welke hulpmiddelen kunnen worden ingezet om de zelfstandigheid te vergroten. Door inzet van het zelfbeoordelingsinstrument ligt de regie bij de cliënt en mantelzorger. De professionals zullen een ondersteunende en faciliterende rol spelen. Inzet van dit zelfbeoordelingsinstrument geeft professionals handvatten om vraaggestuurde zorg en ondersteuning te kunnen bieden, zodat (jonge) mensen met dementie prettig zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.

Om het zelfbeoordelingsinstrument bij De Wever te introduceren is met succes een aanvraag ingediend voor de Subsidieregeling Ondersteuning Wijkverpleging (SOW). De aanvraag heeft betrekking: Het inzetten van levensbrede zelfbeoordelingsinstrumenten voor cliënten met als doel het verbeteren van zelfredzaamheid en eigen regie van cliënten, waarbij de organisatie aan de hand van een activiteitenplan ondersteund wordt in de uitvoering.

12. eHealth Junior

Onderzoekers: A.M. (Inge) Braspenning MSc en A.G. (Aafke) Coopmans MSc (promovendi), prof. dr. Eveline Wouters (promotor), prof. dr. Inge Bongers (promotor), dr. Remco Mannak (co-promotor Aafke Coopmans):

Looptijd: 2021-2029

Spelen is van groot belang voor een gezonde ontwikkeling. Het laat kinderen en jongeren experimenteren met gedrag en geeft ze de mogelijkheid om alternatieve omstandigheden en gevolgen na te bootsen. Dit bevordert de ontwikkeling van o.a. hun emotionele capaciteiten, creativiteit en probleemoplossend vermogen. Uit onderzoek weten we dat een tekort aan spel bij chronisch zieke kinderen en jongeren een negatieve impact kan hebben op sociale, cognitieve en emotionele ontwikkeling. Omgekeerd kan het bevorderen van speelmomenten bijdragen aan voorkomen of verlichten van de gevolgen van ziekte op de lange termijn. Met eHealth Junior willen we dit spelgedrag bevorderen door apps toegankelijk te maken voor kinderen en jongeren met een chronische ziekte. Daarbij is het van groot belang dat de apps specifiek bijdragen aan veerkracht en zelfinzicht, om kwetsbare kinderen en jongeren zo nog beter te ondersteunen.

Om een app voor alle kinderen met een chronische aandoening beschikbaar te maken is meer nodig dan het ontwikkelen ervan alleen. Tranzo is samen met Fontys verantwoordelijk voor een van de drie onderzoek clusters die focus heeft op de implementatie van de apps. En daarbij specifiek aandacht voor de directe gebruikers (kinderen en hun ouders) én de zorgprofessionals, naast alle ethische, juridische en financiële factoren die een rol spelen. Hiermee willen we een maximale maatschappelijke impact bereiken.

Binnen dit onderzoek lopen twee promotietrajecten bij Tranzo: Inge Braspenning (2021-2027) en Aafke Coopmans (2021-2026). Bij Inge ligt de focus van het onderzoek op de factoren die spelen bij directe gebruikers van eHealth Junior en bij Aafke op de factoren die spelen bij samenwerking tussen organisaties.

13. STIFF (STrengthening the Intrinsic Foot Flexor muscles): the role of intrinsic foot muscles in the gait and balance of older adults

Onderzoekers: L. Willemse, (promovendus, joint doctorate KU Leuven), prof. dr. E. Wouters (eerste promotor), prof. dr. B. Vanwanseele (tweede promotor), dr. M. Pisters (co-promotor)

Looptijd: 2019-2023

Vallen is een veel voorkomend probleem bij ouderen met grote maatschappelijke impact. Intrinsieke voetspieren spelen naar verwachting een belangrijke rol bij balans en het looppatroon bij ouderen, wat gerelateerd is aan de kans op vallen. Ouderen, waarbij de kracht van de intrinsieke voetspieren afgenomen is, hebben mogelijk baat bij een oefenprogramma met biofeedback om de intrinsieke voetspieren te versterken. Het doel van dit onderzoeksproject is om, door een beter inzicht in de rol van de intrinsieke voetspieren bij balans en het looppatroon bij ouderen, tot betere valpreventie te komen voor deze doelgroep.

14. Samen succesvol toezichthoudende domotica op psychogeriatrische afdelingen implementeren

Onderzoekers: D. van Gaans, MSc (promovenda), prof. dr. E.J.M. Wouters (promotor), dr. A. Stoop (co-promotor), dr. M. Verbiest (co-promotor)

Looptijd: sept 2021-dec 2027

Om een oplossing te bieden voor de uitdagingen in de ouderenzorg de aankomende jaren, zoals de toename van complexiteit van zorg en oplopende personeelstekorten, zal er toenemend gebruik gemaakt moeten gaan worden van zorgtechnologie zoals toezichthoudende domotica. Specifiek bij mensen met dementie spelen er zorgen rondom de veiligheid: cliënten zijn door verminderd ziekte-inzicht en minder zelfregulerend vermogen veelal niet meer in staat om adequaat aan te geven wanneer zij hulp nodig hebben. Hierdoor ontstaat de vraag naar zorgtechnologie die toezicht kan uitoefenen en kan ondersteunen om inzichtelijk te hebben wanneer en welke hulp er nodig is.

In de praktijk blijkt het complex voor organisaties om ook per casus voldoende in beeld te hebben wie in welke fase betrokken zou moeten zijn en wie verantwoordelijk is gedurende het traject van gebruik van toezichthoudende domotica in de psychogeriatrische setting. Hierdoor is het niet altijd duidelijk welke stakeholder tijdens welke fase van de implementatie betrokken is, hoe zij/hij betrokken wordt en wie de leidende rol heeft in die fase van het proces. Deze onduidelijkheid kan van invloed zijn op een succesvolle implementatie en borging van toezichthoudende domotica.

Het risico bestaat dat niet alle relevante stakeholders (op het juiste moment) betrokken zijn, er onvoldoende inzicht is in ieders waarden, belangen en idealen en de implementatie en borging van toezichthoudende domotica met beperkt draagvlak mogelijk minder succesvol verloopt. Gevolg kan zijn dat mogelijkheden niet optimaal benut kunnen worden om de kwaliteit van leven van de cliënt te verbeteren en zorgmedewerkers te ondersteunen in hun werk. Er is behoefte aan een meer transparante betrokkenheid van verschillende stakeholders in de diverse fasen van implementatie en borging van toezichthoudende domotica.

Het doel van dit promotieonderzoek is het verkrijgen van wetenschappelijk onderbouwde inzichten over de waarden, belangen en idealen van de betrokken stakeholders en het formuleren van adviezen om een zo inclusief mogelijke besluitvorming te bereiken bij het implementeren van toezichthoudende domotica bij cliënten met dementie verblijvend op een psychogeriatrische afdeling in het verpleeghuis.

15. Betere zorg in de laatste levensjaren: de waarde van vroegtijdig spreken over levenseinde

Onderzoekers: Carolien Burghout, MSc (promovenda), prof. dr. Eveline Wouters (promotor), dr. Sachsa Bolt (Tranzo, AWP, copromotor) en dr. Lenny Nahar-Venrooij (JBZ, co-promotor), dr. Tineke J. Smilde (JBZ) en prof. dr. Karin C.C.D. van der Rijt (Erasmus MC).

Looptijd: 2022-2025

Binnen het onderzoekstraject Zorg in de laatste levensjaren: de waarde van vroegtijdig (PZP-plan) voor zowel patiënt als de zorgprofessional. De hoofdvraag van het onderzoek luidt; Wat is voor de patiënt (diens naaste) en de professional de waarde van het vroegtijdig vastleggen van wensen en behoeften in een PZP-plan in het algemeen, en van de gewenste plaats van zorg en overlijden in het bijzonder, in relatie tot persoonsgerichte zorg en gezondheidswelzijn? Deze vraag wordt onderzocht met de volgende (voorgenomen) deelstudies: 1) Retrospectief dossieronderzoek naar het effect van een vastgelegd PZP bij volwassen en oudere (80+) oncologische patiënten op zorgverbruik 3 en 1 maand(en) vóór overlijden, en op het daadwerkelijk overlijden op de gewenste plek, 2) Semigestructureerde interviews met patiënten (oncologische als ook een andere patiëntenpopulatie met een chronische aandoening zoals hartfalen) uit het JBZ en/of burgers uit de regio (en diens naaste(n)) naar hun ervaring met het vroegtijdig bespreken en vastleggen van gewenste plaats van zorg en overlijden in het PZP en hoe dit van invloed is op zijn of haar gezondheidswelzijn of handelen, 3) Semigestructureerde interviews met zorgprofessionals uit het JBZ en/of de regio over hun ervaring met het vroegtijdig bespreken en vastleggen van gewenste plaats van zorg en overlijden in het PZP en hoe dit van invloed is op het welzijn van de zorgprofessional en zijn of haar handelen, en 4) Retrospectief dossieronderzoek aangevuld met CBS micro data naar het effect van de implementatie van proactieve zorg in de regio op de overeenkomst tussen gewenste plaats van overlijden versus daadwerkelijke plaats van overlijden (match-mismatch) bij patiënten gedurende de periode 2020-2025. Met dit project verwachten wij een fundamentele basis te leggen voor de toepassing van advance care planning met het PZP door inzicht te geven hoe dit aangrijpt op kwaliteit van zorg.

16. Wavy Tunes

Onderzoekers: prof. dr. Angela H.E.M. Maas (Radboud MC), Charlotte Wassmer, MA (Fontys PH), prof. dr. Eveline Wouters, prof. dr. Peter-David Faasse (Radboud MC), dr. ir. Gerard Schouten (Fontys ICT), dr. Colette Cuijpers (Fontys-Avans JH en TiU).

Looptijd: 2021-2022 (ZonMW-IMDI)

Dit project betreft de reductie van zorgbehoefte bij (vrouwelijke) INOCA (non-obstructive coronary arteries) patiënten. Het betreft een muziekinterventie waarbij het aanbod wordt gemoduleerd op basis van stress metingen. Stress wordt gemeten met behulp van een wearable, en op basis van hartslagvariabiliteit. Het ZonMW project is met succes afgerond. Het onderzoek wordt voortgezet als PhD traject en er is een tweede ronde aanvraag bij ZonMW ingediend.

17. NAH-Trainingshuis: participatie, zelfredzaamheid en kwaliteit van leven na niet-aangeboren hersenletsel. Op weg naar zelfstandig wonen en weer meedoen in de samenleving

Onderzoekers: Vacature (promovendus, science practitioner Siza), prof. dr. Brigitte Boon (promotor), Marieke Gielissen, AP (copromotor)

Looptijd: 2021-2025

Aanleiding

Voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel (NAH) die na revalidatie nog niet in staat zijn zelfstandig thuis te wonen ontbreekt een goed aanbod. De kans is groot dat zij blijvend in de langdurige zorg terecht komen. Ook mensen met NAH willen liefst zoveel mogelijk zelfredzaam zijn en hun eigen leven organiseren. Het NAH-Trainingshuis (NAH-T) is opgezet als een tijdelijke verblijfsvoorziening, met het doel mensen met NAH op weg te helpen naar zelfstandig wonen en weer meedoen in de samenleving. In dit project onderzoeken we de werkzaamheid van het NAH-T en werken we samen met cliënten, naasten en zorgprofessionals aan de optimalisatie ervan.

Onderzoeksvragen

1. Wat is de toegevoegde waarde van het NAH-T voor cliënten met NAH op zelfstandig wonen, zelfredzaamheid, participeren in de samenleving en kwaliteit van leven
2. Wat zijn de kosten en baten van het NAH-T vanuit maatschappelijk perspectief?
3. Hoe beoordelen cliënten, zorgprofessionals en naasten/mantelzorgers het NAH-T?
4. Wat is nodig - bij gebleken succes - voor de implementatie en borging van het NAH-T?

18. Effectiviteit en kosteneffectiviteit van incontinentiemateriaal met sensor bij mensen met een ernstige beperking: cliëntgerichte incontinentiezorg door innovatie

Onderzoekers: Vivette van Cooten (promovenda, science practitioner Academy Het Dorp), prof. dr. Brigitte Boon (promotor), prof. dr. Inge Bongers (2e promotor) Marieke Gielissen (copromotor), Ghislaine van Mastrigt, AP (co-promotor).

Looptijd: 2020-2025 (ZonMw)

In de langdurige zorg voor mensen met een beperking komt incontinentie veel voor. Cliënten met ernstige meervoudige beperkingen (EMB) zijn vaak dubbel incontinent, voor zowel urine als ontlasting, en kunnen vanwege een lage ontwikkelingsleeftijd niet zelfstandig naar het toilet en niet zelf voelen en/of duidelijk maken dat verschoning nodig is. Fecale incontinentiezorg wordt in de huidige zorg standaard cliëntgericht gedaan. Zorgverleners zijn goed op de hoogte van het patroon van ontlasting van hun cliënten en ontlasting is gemakkelijker te detecteren dan urine door geur en gedrag van de cliënt. Verschoning vindt dan ook plaats wanneer nodig. De huidige zorg voor urine incontinentie is echter gebaseerd op vaste verschonings- en controle rondes, waardoor cliënten zich gedurende langere tijd in verzadigd incontinentiemateriaal kunnen bevinden en negatieve gevolgen hiervan ervaren. Op andere momenten vindt soms juist onnodige verschoning plaats. In de praktijk is behoefte gesignaleerd aan cliëntgerichte incontinentiezorg voor urine. Technologische ontwikkelingen maken dit mogelijk door middel van een sensor die verzadiging van incontinentiemateriaal meet en middels een app een signaal geeft aan de zorgprofessional. Eerste pilots laten beloftevolle resultaten zien in zowel de ouderenzorg als in de gehandicaptenzorg.

Dit project betreft een mixed-method onderzoek waarin de drie belangrijkste aspecten van een dergelijke innovatie worden bestudeerd: (1) Implementatie in de dagelijkse zorgpraktijk, (2) Effect op aantal lekkages, kwaliteit van leven (cliënten) en werk (zorgverleners), en (3) kosteneffectiviteit.

19. Van sensoren naar zorg

Zie: [*Wearables en stress: van sensoren naar zorg*](#)

Onderzoekers: dr. M.W.H. Peeters, prof. dr. E.J.M. Wouters, dr. P.M. van Heck, dr. Ir. G.C. Schouten, dr. N. Lavrijssen, dr. C. Cuijpers

Looptijd: 2022-2024 (Raak-MKB)

Stress-gerelateerde klachten hebben een grote impact op de gezondheid van mensen. Met name langdurige of intense stress kan tot lichamelijke en psychische gezondheidsklachten leiden. Het beïnvloedt de kwaliteit van leven en draagt bij aan hoge maatschappelijke kosten (zoals zorgkosten en kosten door arbeidsverzuim). Goed stressmanagement draagt bij aan het terugdringen van deze klachten. Het meten van het stressniveau helpt hierbij. De nieuwste draagbare sensoren maken het mogelijk om stressniveaus betrouwbaar te meten. Hierdoor kan iemand inzage krijgen in zijn eigen stressniveau, of het stressniveau van iemand die dat zelf niet goed kan communiceren (bijvoorbeeld bij dementie).

Uit recent onderzoek blijkt dat de huidige beschikbare oplossingen die stressmetingen inzichtelijk maken niet geschikt zijn voor de gezondheidszorg. De huidige oplossingen passen niet in het zorgproces, of voldoen niet aan de wet- en regelgeving. In dit project gaan we daarom samen met de eindgebruikers, softwareontwikkelaars en juridische experts prototypes ontwikkelen van applicaties die het stressniveau kunnen meten, als bruikbaar worden ervaren door de eindgebruikers, en voldoen aan alle wet- en regelgeving. We focussen hierbij op twee gebruikersgroepen: 1) personen die langdurige stress-gerelateerde gezondheidsklachten ervaren en waarbij inzage in het stressniveau onderdeel is van de behandeling, en 2) personen die dementie hebben en daarbij onbegrepen gedrag laten zien, waarbij de zorgprofessionals graag inzage willen in het stressniveau van de betreffende cliënt.

Door te werken met deze twee gebruikersgroepen, met verschillende eigenschappen, kunnen er prototypes ontwikkeld worden die maatschappelijk relevant zijn, en na dit project doorontwikkeld kunnen worden voor het gebruik in andere contexten.

20. Moleculaire Diagnostiek naar de Huisarts

Hoofdonderzoekers: dr. A. Loonen en dr. J. Schoeben (Fontys toegepaste natuurwetenschappen)

Looptijd: 2022 -2026

Seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA) zijn wereldwijd een groot probleem. Het aantal SOA-gerelateerde consulten bij huisartsen (eerstelijnszorg) in Nederland is de afgelopen jaren met 12,5% gestegen naar bijna 335.000. Momenteel komen patiënten met SOA-gerelateerde klachten bij de huisarts en leveren urine of een swab in ten behoeve van in vitro moleculaire diagnostiek (IVD). Het patiëntmateriaal wordt naar een ziekenhuislaboratorium (tweede lijnszorg) getransporteerd en getest op enkele veelvoorkomende veroorzakers. De patiënt krijgt bij een positieve uitslag een tweede consult waarin mogelijk een antibioticakuur wordt voorgeschreven. In sommige gevallen was er al antibiotica voorgeschreven die soms onjuist

of onterecht blijkt. Antibioticaresistentie is mede daarom een toenemend probleem bij allerlei infectieziekten. Door IVD testen in de eerstelijnszorg uit te voeren wordt die verbeterd. Voor de patiënt betekent het minder reizen, minder doorverwijzingen, snellere uitslag van de laboratoriumtest en een beter afgestemd behandelplan (juiste antibioticum). Huisartsen hebben behoefte aan Point-of-Care Testen (POCT) op basis van moleculaire diagnostiek om ter plekke een diagnose te kunnen stellen.

In dit project willen we op vraag van eerste- en tweedelijns zorgspecialisten een SOA IVD platform ontwikkelen en als prototype POCT maken, dat eenvoudig is in gebruik, snel antwoorden kan genereren en toegepast kan worden in de eerstelijnszorg. Daartoe zullen we een nieuwe innovatieve DNA detectiemethode toepassen in combinatie met bestaande technieken en materialen.

Een van de werkpakketten in dit onderzoek betreft de implementatie in de zorgpraktijk. Dit onderzoek staat onder leiding van prof. dr. E.J.M. Wouters

21. Awe-Inspiring Horizons: Exploring the Therapeutic Potential of Virtual Reality for Mental Health and Well-Being

Growth project toegekend mei 2023. Doel van het project is de potentie van VR t.b.v. trauma verwerking en depressie verkennen. Er worden een tweetal werkpakketten uitgevoerd: een betreft de interventie zelf, die bij gezonde proefpersonen wordt geëvalueerd. De tweede betreft de implementatieaspecten voor de praktijk. Er vindt in dit project samenwerking plaats tussen Awe-Inspiring Horizons: Exploring the Therapeutic Potential of Virtual Reality for Mental Health and Well-Being Gilburg University departementen AW IMH (prof. dr. Eveline Wouters), Sociologie (dr. Ioana Pop) en TSHD (dr. Marie Postma).

22. Chatbox for patients on waiting list for mental health, een Seed money call. In dikt project, een samenwerking tussen AW IMH, TSHD, GGzE en Breburg.

Onderzoekers: Dr. Emmelyn Croes (DCC, TSHD), prof. dr. Inge Bongers (Tranzo, TSB), prof. dr. Eveline Wouters (Tranzo, TSB, + Lector Fontys Hogeschool), prof. dr. Marjolijn Antheunis (DCC, TSHD), Geke Romijn, MSc (GGZ Breburg), Annette Zoete, MSc (GGZ Breburg), Karin Lorenz, MSc (GGZ Eindhoven + Tranzo, TSB)

Looptijd: 2022-2023

The high prevalence of anxiety disorders and depressions combined with the extended waiting times between referral to a therapist and receiving treatment poses important risks for their psychosocial well-being, burdens the success of mental healthcare, and negatively impact society. This project proposes to kick-start the first part of a larger research project. In this seed money project, we want to explore the needs and barriers of waitlisted patients and healthcare professionals regarding the proposed chatbot intervention. Furthermore, we examine the best moment to start with this intervention. By doing this, this interdisciplinary team will run two

important studies increasing the odds of getting the larger project funded but we also start building a long-lasting consortium with researchers of TSHD, TSB, GGz Breburg, and GGzE, intending to conduct more future studies collaboratively in mental healthcare, digital technology, and society.

23. Momo Bedsense (promotietraject)

Onderzoekers: Alicia Jonker (promovenda), dr. Sascha Bolt (AWO) en dr. Manon Peeters (Fontys), prof. dr. Raymond Koopmans (Radboud UMC).

Looptijd: beoogde start juni 2023

In dit in juni te starten promotietraject worden de mogelijkheden van de Momo Bedsense technologie in de PG context onderzocht. De BedSense levert waardevolle data op die momenteel nog niet wordt gebruikt om onderzoek te doen naar bijvoorbeeld slaappatronen en de samenhang met gedragspatronen overdag en de relatie met onbegrepen gedrag en activiteit overdag en de mogelijk voorspellende waarde van de data. Hierbij wordt het perspectief van mensen met dementie uitdrukkelijk meegenomen.

24. Project KwilT

Onderzoekers: Helene van den Nieuwenhof (Fontys), studenten Fontys en TiU TSB, prof. dr. Eveline Wouters

Looptijd: 2022-2024 (in principe doorlopend als learning community)

KwilT is een domeinoverstijgend project waarin zorg, welzijn, wonen, leren en werken gecombineerd worden. Project KwilT betreft primair een intersectorale samenwerking tussen Prins Heerlijk, De Wever, TBV wonen en de gemeente Tilburg. Het project loopt van begin 2022 tot begin 2024 en is opgenomen in het lokaal preventieakkoord van de gemeente Tilburg 2021-2023. Na een gesubsidieerde pilotperiode van twee jaar wordt enerzijds vastgesteld of het project voortgang vindt en zo ja op welke manier. Anderzijds dient het project ook als inspiratie en evidence voor andere buurten. Een evaluatie van het project moet uitwijzen welke maatschappelijke, economische en samenwerkingswaarde het project heeft, nu en in de toekomst, en wat daaraan bijdraagt.

25. Switch2move, PD traject

Onderzoekers: Frank Antonissen (PD kandidaat), prof. dr. Eveline Wouters, dr. Rens Brankaert (Fontys)

Looptijd: 2023-2029

Het belangrijkste doel van dit PD-project is dat de (beroeps)praktijk omtrent zorg en praktische hulp voor mensen die leven met dementie gaat veranderen en vernieuwen. Binnen dit PD-project wordt dit onderzocht door middel van het introduceren van het S2M dansprogramma dat wordt ondersteund door technologie.

Professional doctorate (PD) trajecten worden vanaf 2023 binnen het hbo geïnitieerd en gesubsidieerd door SIA RAAK. Doelstelling van PD trajecten is een transitie in de zorg te weeg te brengen en zorg en welzijn met elkaar te verbinden. Het onderzoek Switch2move (S2M, een dansprogramma ondersteund door technologie) heeft als eerste doelstelling te begrijpen hoe de huidige (beroeps)praktijk voor mensen die leven met dementie eruit ziet. Welke rollen iedere (beroeps)praktijk zichzelf toebedeelt en waarop deze praktijk zich specifiek richt (fysieke, sociale en/of- psychische componenten).

De tweede doelstelling is, dat we begrijpen WAT er in de (beroeps)praktijk nodig is om te veranderen en de rol van een innovatieve aanpak daarin. Het S2M programma dient daarbij als voorbeeld hoe (beroeps)praktijken met elkaar samen kunnen werken, rekening houdend met elkaars kernwaarden, belangen en idealen, maar met een gezamenlijk doel, namelijk het zo goed mogelijk ondersteunen van mensen die thuis leven met dementie. Ook willen we begrijpen hoe we de technologie van het dansprogramma het beste kunnen door ontwikkelen.

De derde doelstelling is, begrijpen HOE we interventies zoals het S2M dansprogramma kunnen inzetten om de praktijk voor mensen met dementie te veranderen. De huidige zorg/hulp voor mensen die leven met dementie is versnipperd. Middels een innovatieve aanpak, zoals het dansprogramma S2M, proberen we die versnippering tussen verschillende beroepspraktijken te reduceren.